

FERSKVANDSFISKERIBLADET

Udgivet af Ferskvandsfiskeriforeningen For Danmark – Anno 1902

Nr. 2 - 116. årg. April/Maj 2018

Så kom foråret

Tværfaglig interesseorganisation for
lystfiskeri - ferskvandsfiskeri - akvakultur og bredejerinteresser

Formanden skriver...

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark samt andre interesserede i Limfjordens sæler var af Miljøministeriet inviteret til møde på Holstebro Rådhus. Desværre resulterede mødet sandsynligvis i at sælforskerne fra Aarhus Universitet får et 1-3 års forskningsprojekt i hvad skade sæler forvolder på havørredbestandene i Limfjordsområdet. Denne viden foreligger allerede lokalt ved lodsejere og lystfiskere i Limfjordsvandløbene.

Lodsejerforeningen ved Karup Å har

foreslået miljøministeren, at problemet sæler, som spiser i vandløb, omgående skal kunne bortskydes.

Den holdning støttes af Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark.

Se nærmere på siderne 3-8 om dialogmødet i Holstebro og om Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark's åbne brev til Miljøministeren.

*Niels Barslund, formand
Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark*

Indholdsfortegnelse

Formanden skriver.....	2
8.516.667 havørreder bliver sælføde hvert år	3-7
Tre års bekæmpelse af skarv i Limfjorden.....	8-9
Kommune meldte sig selv til politiet	12
Målrettet samarbejde har givet fin fremgang.....	14-19
Ny rapport om brakvandsgedden.....	20
Uenighed om tilstanden i Grindsted Å	21-24
"Lasses rugekasser" er nu på Sjælland	25-28
Laksekvoter for 2018 er fastlagt.....	29
Kort Nyt.....	30-31

Husk generalforsamlingen

Vi skal minde om, at Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark holder sin årlige generalforsamling **lørdag den 21. april kl. 13.00** i Langå Kulturhus, Bredgade 4, Langå.

Generalforsamlingen er åben for alle medlemmer, men hvis du vil deltage i en let frokost forud for selve generalforsamlingen (kl.12.00) skal du tilmelde dig forud til kontorhjælpen, Gitte Underbjerg, på tlf. 51 24 02 11.

Dialogmøde om sæler:

1000 sæler i Limfjorden vil være rimeligt

Det vil betyde, at 8.516.667 havørreder hvert år bliver ædt af sæler

Af Hilmar Jensen

Miljø- og Fødevarerminister Esben Lunde Larsen inviterede til dialogmøde om sæler i år.

Invitationen var svar på en henvendelse fra Ferskvandsfiskeriforeningen fulgt op af Holstebro Kommune. Mødet blev holdt mandag den 26. februar på Holstebro Rådhus.

Ferskvandsfiskeriforeningen havde tidligere i 2017, sammen med Lodsejerforeningen ved Karup Å og Karup Å Sammenslutningen indsendt ansøgning om tilladelse til regulering af sæler, uden at en tilladelse blev givet.

Det var derfor med nogen forventning, man deltog i mødet. Nemlig om der kom nye reguleringsmuligheder frem.

Miljøstyrelsen havde fået den praktiske opgave med indkaldelsen. Deltagerne i mødet var en lang række lystfiskeri- og sportsfiskerforeninger, fritidsfiskere, deres hovedorganisationer, Limfjordssammenslutningen, kommuner, Limfjordsrådet, Århus Universitet (DCE), Naturstyrelsen, Fiskeripolitisk Kontor i Udenrigsministeriet og Arbejdsgruppen for sæler.

Mødet blev indledt med forskellige oplæg. Carsten Keis Fomsgaard og Helge Jakobsen fra KÅS, berettede om "Lystfiske-

res oplevelser med sæler i Karup Å", hvor en medlemstilbagegang på 25 pct. og manglende indtægter på 53.000 kr. kunne ses som resultat sælernes tilstedeværelse – en tilstedeværelse der er en tidobling af tidligere. De kunne også fortælle om turister, som aflyser bookinger og tager til andre åer. Fiskerikonkurrencer, der blev

Efterhånden et meget normalt fotomotiv i Karup Å.

*Karsten Keis Fomsgaard, Karup Å-Sammen-
slutningen, fortalte om dramatiske oplevelser
mellem sæler og fiskere.*

*Seniorforsker Finn Larsen, DTU Aqua: Vi har
prøvet mange begrænsningsmetoder, men det
eneste der nytter, er borskydning af enkelte
eksemplarer.*

en delvis fiasko, fordi fiskeriet på store strækninger var umuliggjort af sæler.

Anders Galatius, Århus Universitet, DCE orienterede om sæler i ferskvand. Han kom ind på størrelsen af de nuværende bestande i de forskellige områder. Aktuelt for Limfjorden anslås den til at være 1500 til 2000 stk. Dog var de ikke alle "Limfjordssæler". Denne bestand mente han kun udgjorde ca. 700 stk. Limfjorden er af uforklarlige årsager hvileplads for sæler mange steder fra f.eks. Vadehavet, England og Skotland.

Efter disse oplysninger lod han en bombe falde om, at Limfjorden som habitatsområde skulle have en bestand på 10.000 sæler, før målet var nået. Denne størrelse er fastsat for alle habitatsområder uanset deres størrelse og fødegrundlag.

Finn Larsen fra DTU kunne oplyse, at der er forsøgt forskellige metode for at skræmme sæler væk. Uanset hvilke metoder der var valgt – uspiselig føde, fysiske hindringer, elektriske felter eller lydskræmmere, så duede ingen af metoderne. Den eneste der virkede var bortskydning af enkelte individer.

Mette Rask fra Naurstyrelsen orienterede afslutningsvis om de aktuelle regler og forvaltningen af sæler i Danmark. Udgangspunktet var at sælbestanden som helhed befinder sig i en utilfredsstillende bevaringsstatus, men der var udfordringer i forskellige lokalområder.

Niels Barslund, formand for Ferskvandsfiskeriforeningen i Danmark, talerøret Karup Å og lodsejer ved Hagebro slog den kritiske tone an.

- I øjeblikket forsøger miljøminister

Det ser da hyggeligt ud med sæler i Karup Å, med der kan også komme så mange, at hyggen forsvinder.

Esben Lunde Larsen at blæse og have mel i munden samtidig, og det går altså skidt, især i Vestjylland. Men i Karup kommer der ingen nye turister til næste år, hvis der er lige så mange sæler, og så kan ministeren godt droppe sit projekt om at få flere turister, sagde Niels Barslund.

I den efterfølgende dialog var der

meldinger fra forskellige steder, bl.a. fra Lindenberg Å Sammenslutningen, hvis foreninger har fiskevand ved Lindenberg Å. Her er fiskeriet meget påvirket af sælernes tilstedeværelse. Ikke mindst i Nordjysk Lystfiskerforening med fiskevand på de nederste 12 kilometer. Tilstedeværelsen af sæler umuliggør periodevis

NYETABLERING AF DAMBRUG - OMBYGNING AF DAMBRUG

Standard moduler - let - enkelt - økonomisk

Findes i 2 og 3 mtr. stykker

- Brugsmodel-beskyttede dambrugs-kegler i beton.
- Montage i én arbejds-gang.
- Sikker gulv-forbindelse.
- Hurtigt videre

GIVE ELEMENTER, SÅ ER DU SIKKER!

- Standard-elementer på "mål"
- Lynhurtig montering gerne i samarbejde med din entreprenør

Konsulent Leif Poulsen, Give Elementfabrik A/S, **tlf. 40 21 24 60** Tilbud, brochurer, konsulentbesøg ufb.

fiskeriet, samtidig forvolder de stor skade på de havørreder, der er på vej til gydepladserne. Lindenborg Å er Danmarks første selvproducerende vandløb, og med tilstedeværelse af sæler, ødelægges næsten hundrede års arbejde med bestandsophjælpning og vandløbsrestaurering. Foreningerne ved åen har gennem en årrække foretaget en fangstregistrering blandt medlemmerne. Her er det konstateret, at siden observationer af den første sæl i vandløbet er antallet af fangede havørreder faldet med 54 pct.

Foreningerne ved åen foretager også årligt en optælling af pladser, hvor der er foretaget gydning. Her viser tallene ved den sidste optælling her i vinter, at der er 41 pct. færre steder hvor der er foretaget

Hvis forskerne når målsætningen om en bestand på 10.000.000 sæler i Limfjorden, vil det betyde, at der skal bruges 8.516.667 havørreder på 1,5 kg.pr.stk. til et 1 års sælføde.

gydning. Disse store nedgange kan kun tilskrives tilstedeværelsen af sæler. Hertil skal så også lægges de mange fisk som sælerne adfærdsånderer, kun fortærer delvis og beskadiger ved bid.

Sælernes udryddelse af havørreder er derfor mange gange større end den beskudne mængde som lystfiskerne bringer med hjem.

Problemerne har tydeligvis været størst i den vestlige Limfjord, men den øgede tilstedeværelse og mangel på føde, gør betænelighederne store i den østlige fjord, da havørreder fra vestlige vandløb trækker østover for at komme ud i Kattegat, og dermed passerer de østlige åer herunder Simested Å, Trend Å, Binderup Å og Lindenborg Å. I hælene på dem kommer så sælerne.

Problemet er, at bestanden af sæler i bl.a. Limfjorden har været kraftigt stigende og fødegrundlaget i fjorden er faldende, og den øgede konkurrence om føden har fået sælerne til at gå op i åer og vandløb.

Med oplysningerne om, at en sæl spiser 3 til 4 kg. føde om dagen betyder det, at der ved tilstedeværelse ved f.eks. tre sæler i et vandløb, fortæres ca. fire tons føde svarende til ca. 2500 havørreder i størrelsen 1,5 kg.

Hvis målet med forvaltningsplanen i Limfjorden lykkes, vil 10.000 sæler spise 12.775.000 kg. føde om året – eller 8.516.667 stk. havørreder i en størrelse på 1,5 kg. Alene disse tal må få de ansvarlige myndigheder til at ændre forvaltningsplanen.

Jørgen Jeppesen fra Skive mente, at det

skreg til himlen, at kommunerne stopper millioner af kroner i at fremme lystfiskerturismen til glæde for erhvervs livet, uden at der blev taget aktion over for et af de allerstørste rovdyr- den spættede sæl.

Sælen skal kunne skydes i vandløb

Budskabet fra mødets deltagere af lystfiskere, sportsfiskere og fritidsfiskere var ikke til at tage fejl af. De vil have bekendtgørelsen ændret, så de får hjemmel til at skyde sæler, som er begyndt at tage permanent ophold i vandløb. Der er brug for en let og anvendelig reguleringsmetode på sæler i ferskvand.

Lodsejerne skal have lov til med deres almindelig jagtret, at foretage en selektiv bortskydning af sæler uden besværlige og uhensigtsmæssige regelsæt, og lystfiskerforeninger skal som "brugere" og forpagtere af fiskeretten også have lov til at foretage en nødvendig regulering.

Niels Barslund stillede kraftigt spørgsmål ved reglerne om, at man som lodsejer kan få lov til at skyde skadevoldende vildt under forudsætning af, at man er lige ved at gå fallit. Der er stort set ingen lodsejer ved Karup Å, der får så mange kroner i fiskeleje om året, at vi går fallit ved at miste en del af denne. Derfor har vi bedt om, at der kort og godt kommer til at stå, at sælerne er uønskede i ferskvand og kan bortskydes.

På mødet var det tydeligt, at der langt fra er enighed med myndighederne om, at bestanden af sæler i Limfjorden skal op på 10.000 stk.

Ferskvandsfiskernes formand, Niels Barslund: Miljøminister Esben Lunde Larsen forsøger både at blæse og have mel i munden.

Frygten blandt deltagerne var - på baggrund af meldingerne fra de forskellige forskere - at det eneste de ville med dialogen, var at få etableret endnu flere forskningsprojekter, der kunne sikre dem endnu mere beskæftigelse. De lokale fiskere har imidlertid allerede den viden, der er nødvendig.

De fremmødte gav udtryk for, at de var ved at miste tålmodigheden med ministeren.

Forvaltningsplanen for spættet sæl stammer tilbage fra 2005, og en revidering er presserende. Den har dog trukket ud i årevis, men nu skal der ske noget!

Bekæmpelse af skarv i tre år på Limfjords holme

Skarvens æg må olieres og rederne afbrændes i bestræbelserne på at bekæmpe skarven

I flere år har alle ønsket om tiltag til en eller anden form for bekæmpelse af skarven været umulig at komme igennem i Miljøstyrelsen, men nu er der kommet en åbning i kampen mod den upopulære fugl, som også i de seneste vintermåneder har gjort indhug i

bestande af fisk i vore vandløb – ikke mindst laks og ørreder har måttet stå for.

Men nu er der så sket det, at foreningen **Fjordvenner** med **Sigvald Fihl** som formand samt en række andre foreninger i det nordjyske til naturen, jagt og fiskeri

Skarven breder sig samtidig med, at det har været svært at komme igennem til myndighederne med bekæmpelse af fuglenes udbredelse. Det ser dog ud til, at der nu er ved at ske noget.

Skarven er altid sulten – og det går hårdt ud over fiskebestanden.

med reference er kommet i gennem med lokalbefolkningens ønsker om en bekæmpelse, som indledes her til april. I første omgang drejer det sig om bekæmpelse i Rotholmene Vildtreservat i Limfjorden, hvor der ellers har været fredet siden december 1987.

Området der er omfattet af øerne Store Rotholm og Lille Rotholm, Rotholmene, Thise samt nærliggende ligeledes u matrikulerende arealer. Tilvækstarealer til Rotholmene og søterritoriet ud for nævnte områder i en bredde af 50 meter fra højeste daglige vandstandslinje, er også omfattet af ordningen.

Det er Naturstyrelsens afdeling i området, der har til huse i Oxbøll, der har givet dispensation fra skarv fredningen, således at bestemmelsen om, at det er forbudt

at ødelægge eller at indsamle æg i det nævnte vildtreservat for en periode af tre år – 2018, 2019 og 2020 – ophæves ved at kunne bekæmpe skarven ved oliering af skarv æg og nedrivning og afbrænding af skarv reder.

På vildtreservatets områder vil der fortsat være forbud mod ophold og færdsel fra 1. april til og med 15. juli.

I kommende udgaver af Ferskvandsfiskeribladet vil vi i øvrigt orientere nærmere om de tre års dispensation fra skarv fredningen. Det forlyder også, at slækkelsen af reglerne for skarv bekæmpelsen er en slags udløber af de skærpede regler, EU Kommissionen har bestemt overfor fangst af ål for såvel erhvervsfiskeriet som det rekreative fiskeri.

Åbent brev til minister om sæler i Limfjorden

Dispensation til bortskydning af sæler er nødvendig, hedder det i brev til Esben Lunde Larsen

Lodsejer- og fiskeriforeningen ved Skive-Karup Å har efter dialogmødet på Holstebro Rådhus den 26. februar om sælproblemer i vandløb til Limfjorden, skrevet et åbent brev til miljøminister Esben Lunde Larsen. Nedenstående kan du læse brevet i sin fulde længde – det er også sendt til kommunerne Herning, Viborg, Skive, Holstebro, Ikast-Brande samt til Karup Å Sammenslutningen:

Sælbestandens adfærd i Limfjordsområdet er følgende, at de i 2017 er blevet et meget stort problem i alle åer, der har udløb i Limfjorden. Værst er problemerne i Skive-Karup Å.

Hvis der ikke kommer en regulerings-tilladelse til bortskydning af såkaldte "problemsæler" (dem der fouragerer i åløbene) kan de fem kommuner ved Skive-Karup Å godt indstille deres økonomiske støtte til egns- og lystfiskeri projekter, da sælernes vandring frem og tilbage i åen gør lystfiskeri ved åen total uinteressant.

For lystfiskerturistprojekter for de andre havørred vandløb i Limfjorden er sælproblemerne de samme, men her er der ikke afsat de samme millionbeløb som Herning og de andre kommuner ved Skive-Karup Å har bevilget.

Ved dialog møde på Holstebro Rådhus den 26. februar 2018 fremførte DTU Aqua's og ministeriets eksperter, at sælbestandens størrelse og fødegrundlag i Limfjorden havde nået et balancepunkt og dette kunne være årsagen til sælernes vandring til åløbene.

Mødet resulterede tilsyneladende i, at forskere tilsyneladende fra Aarhus Universitet ønskede at bruge 1-2 år på undersøgelse af sælernes adfærd i vandløbene.

Med den viden om sælforekomster og adfærd som eksisterer i dag, mener vi at kommende undersøgelser ikke må forsinke regulering af sæler i å løbene.

Miljøministeren har mulighed for at løse problemet med sæler i vandløb ved at placere sæler i samme bekendtgørelse som skarv (bekendtgørelse dateret den 16. oktober 2016), der tillader regulering af skarv i ferskvands vandløb.

En dispensation til bortskydning af sæler i vandløb med tilløb Limfjorden i 2018 er nødvendig, hvis Ministerens lystfiskerturist projekt også skal omfatte Limfjordens

helt unikke havørred bestand.

Lystfisker sæsonen ved Skive Å er netop startet den 1. marts, og allerede på den første dag blev der observeret en sæl i Vormstrup området.

Vi håber på ministerens forståelse for problemets omfang og ser frem til hurtig handling på problemet.

*Med venlig hilsen
Schneider Philipsen
Formand for Lodsejer-
og fiskeriforeningen ved Skive-Karup Å*

FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN for Danmark

Formand

Niels Barslund (ansvarshavende redaktør)
Vormstrupvej 2, 7540 Haderup.
Tlf. 9745 2046 · Mobil 29 26 51 11
nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Næstformand

Max Thomsen, Gl. Viborgvej 405, Ålum,
8900 Randers. Tlf. 8646 6053-2081 6053
maxgjerrild@elromail.dk

Medlemsskab og kontigent

Personligt medlemsskab kr. 520,- årligt
(inkl. Ferskvandsfiskeribladet)
Foreningsmedlemsskab kr. 1.040,- årligt
(afhængigt af medlemsantal)

Kontorhjælpen

Gitte Underbjerg, NP Danmarksvej 79,
8732 Hovedgård
gun@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Telefontid alle hverdage kl. 08.00-13.00
Tlf. 51 24 02 11

Aqua-Dam

Jens Kristian Nielsen, Toftvej 14,
6950 Ringkøbing
Tlf. 97 32 60 77 · Fax 97 32 61 77
aquadam@post9.tele.dk

Bestyrelse

Akvakultur

Peter Holm tlf. 9868 6257 / 2275 9729

Erhvervsfiskere

Leif Olesen tlf. 7578 2201 / 2324 4410

Lystfiskere

Max Thomsen tlf. 8646 6053
Hilmar Jensen tlf. 4029 6881
Torben Salling tlf. 9868 3381
Bjarne Bach tlf. 2169 9200

Bredejere

Schneider Philipsen tlf. 9745 2271
Niels Barslund tlf. 9745 2046
Claus Nielsen tlf. 9855 5033 / 4046 0333

Av- det var en værre én!

Slagelse Kommune meldte sig selv til politiet for ulovlig oprensning

Slagelse Kommune handlede hurtigt, da formanden for Udsætningsforeningen Vestsjælland, Morten Jacobsen, i begyndelse af marts henvendte sig til kommunen for at klage over det værst tænkelige han nogen sinde havde været ude for med hensyn til ulovlig oprensning af Tude Å.

Over en strækning af to kilometer har åløbet Vestermose Å, der er et tilløb til netop til Tude Å ved Gudum, været opgravet og de gydebanks, foreninger for egne midler har etableret i vandløbet, er kastet op på åbredden fuldstændig ødelagt og ubrugelig for åens fiskebestande som yngelområde.

Oprrensningen er foregået med kraftige maskiner, og arbejdet ligger helt uden for de regulativer, der ligger til grund for Slagelse Kommunes vedlige-

holdelse af vandløbet, sagde Morten Jacobsen, som var sikker på, at den voldsomme opgravning var sket for at øge gennemstrømning og aflede mere vand.

Kommunens biolog sagde til "Sjællandske", at der var tale om en alvorlig sag, også Danmarks Sportsfiskerforbund tog på det kraftigste afstand fra handlingen og bakkede Vestsjællands Udsætningsforening op i sagen.

Der nåede imidlertid ikke at komme nogen større politiindsats i gang om hændelsesforløbet og afsløring af synderen.

Det viste sig nemlig, at det var Slagelse Kommunes egen entreprenør, der havde foretaget den ret så omfattende oprensning – efter at være rekvireret af...Slagelse Kommune!!

Annonceindleveringsfrist

Ferskvandsfiskeribladet udkommer 6 gange årligt.:

15. februar, 15. april, 15. juni, 15. august, 15. oktober og 15. december.

Sidste frist for rettidig indlevering af annoncer, er den 20. i måneden før udgivelse.

REPARATION AF DAMBRUG

Udførelse af nye kummeanlæg
Indhent uforbindende tilbud.

HEE ENTREPRISE A/S
- den totale løsning

Holstebrovej 79, Hee, 6950 Ringkøbing
Tlf. 9733 5360
info@hee-entreprise.dk www.hee-entreprise.dk

Klar til varmere temperaturer

FOCUS Plus – Stærkere fisk kan bedre klare udfordringer

FOCUS Plus er udviklet til fisk, der er udsat for udfordrende perioder og stressfyldte betingelser, som ofte opstår når temperaturerne stiger.

FOCUS Plus indeholder vitaminer og mikronæringsstoffer, der er særligt sammensat til at hjælpe med at styrke fiskens modstandskraft og forsvar.

FOCUS Plus sælges som et supplement til BioMar's voksefoder EFICO Enviro 920 Advance.

Kontakt os og få mere at vide om, hvordan FOCUS Plus kan hjælpe med at forbedre dine fisks modstandskraft.

www.biomar.dk

BioMar A/S · Mylius-Erichsensvej 35 · 7330 Brande - Danmark · Telefon: +45 97 18 07 22 · info@biomar.dk

Målrettet samarbejde har givet fin fremgang

- for bedre fiskebestande i de vestjyske vandløb bl.a. efter fjernelse af opstemninger

DTU Aqua har udarbejdet en status for laksen og dens forvaltning i Danmark i 2017 ved Anders Koed, Finn Sivebæk og Einar Eg Nielsen, og det er blevet et omfattende og interessant materiale, som også rummer overraskelser selv for dem, der ved en hel del om laksens levned gennem tiden i de vestjyske åer.

Laksen var tidligere vidt udbredt og talrig i Danmark. I begyndelsen af 1900-tallet forekom der laksebestande i de jyske vandløb, Storå, Skjern Å, Varde Å, Sneum Å, Kongeå, Ribe Å, Gudenå og

måske også i Storå. Disse bestande er i dag helt eller delvis opretholdt gennem udsætninger som støtte for de sårbare naturlige bestande i vandløbene. Fra og med 2018 ophører udsætningerne af laks i Storå, da bestanden vurderes at være selvproducerende og af en størrelse, så den ikke længere er truet og sårbar. Indtil slutningen af 1980'erne anså man alle de danske laksebestande for at være uddøde, men med nye metoder inden for populationsgenetikken fandt man ud af, at der stadig var oprindelige laks i Skjern Å. Senere genetiske undersøgelser har vist, at Skjern Å ikke er ene om at huse

en bestand af vilde vestjyske laks, hedder det i den udarbejdede status for laksen og dens forvandling i Danmark i 2017.

Der findes også oprindelige laksebestande i Ribe Å og Varde Å og der er vestjyske laks i Storå.

Da Danmark råder over den sidste rest af oprindelige europæiske lavlandslaks, har vi en forpligtigelse til at bevare denne genetiske ressource, fastslår biologerne bag den nye lakse status.

Biologerne skriver også, at der er sket et væsentligt fremskridt for de vestjyske laksebestande, siden "National forvaltningsplan for laks" udkom i 2004, men kun Storå-bestanden har opnået en størrelse, hvor den ikke længere er truet.

I de fleste af laksevandløbene er der potentiale og mulighed for, at bestandene kan blive væsentligt større, end hvor de ikke blot er truet. Der er mange usikkerheder forbundet med at fastsætte det potentielle bestands størrelse for laks i de enkelte vandløbssystemer.

Med de forbedringer, der er sket siden seneste forvaltningsplan udkom i 2004, er vi tættere på målet om at skabe selvproducerende laksebestande i de danske laksevandløb, som kan tåle et vist fiskeri.

Status for miljøtilstanden i lakseførende vandløb viser, at der over de seneste år er sket betydelige forbedringer i vandløbene, men også at der forsat er behov for at fjerne væsentlige

Ribe Å – et historisk vandløb, som også er blandt de fire danske åer, hvor de oprindelige danske laks stadig eksisterer.

Væsentlige bidrag til forbedret laksebestande har været fjernelse af spærringer i vandløb.

problemer for laksen, hvis man ønsker større og selvproducerende laksebestande.

Dette kan ske ved at etablere fauna passage og forbedre de fysiske forhold så som etablering af gyde- og opvækstområder, herunder også at foretage en mere skånsom grødeskæring – eller helt at ophøre med at grødeskære.

Det vides med rimelig sikkerhed, at den danske laks har haft naturligt forekommende unikke gydebestande i Storå, Skjern Å, Varde Å, Sneum Å, Kongeå, Ribe Å og Gudenå. Måske har der også været unikke bestande i Brede Å og Vidå.

Problematikken med laksen i Gudenåen er beskrevet særskilt i rapporten "Gudenåens passage ved Tangeværket".

Først og fremmest kan de fire vandløb, hvor de oprindelige laks stadig eksisterer, med fordel prioriteres højt - dvs. Skjern Å, Varde Å, Ribe Å, og Storå. Her er der fortsat behov for at støtte, hvis de unikke stammer skal reddes og øges.

Nye vandstande vil kunne etablere sig i Kongeå og Sneum Å med deres vestjyske særpræg i behold, og her vurderes det, at laksen på lidt længere sigt vil kunne klare sig selv efter en række prioriterede tiltag.

Kongeå er på store strækninger næsten ureguleret. I efteråret 2017 blev der skabt passage med Jedsted Dambrug. Med relativ små midler kan de naturlige forhold genskabes, og en helt eller delvis selvproducerende laksebestand vil formentlig

hurtigt kunne etablere sig. I Sneum Å gør det samme sig gældende, idet der over de seneste år er nedlagt en række dambrug og fjernet opstemninger, hvorved der er skabt fri passage i hovedløbet fra Vadehavet og langt op i de væsentlige forgreninger.

Hvis man ønsker en selvproducerende bestand af laks i Gudenåen, skal både op- og nedstrøms passage ved Tangeværket og Tange Sø forbedres, og der skal ske forbedringer i selve vandløbet med hensyn til gyde- og opvækstområder.

”Status for laksen i Danmark 2017” er at det kan lade sig gøre at reetablere laksebestandene, der hvor de ikke er helt forsvundet, gennem en målrettet anvendelse af de rigtige virkemidler. Det vigtigste er at genskabe laksens gyde- og opvækstområder med henblik på at øge bestandene.

Den gode nyhed er, at der i flere af de lakseførende vandløb nu er konstateret naturlig gydning i et omfang, som gør, at behovet for udsætninger i flere af de vigtige tilløb og et enkelt hovedløb ikke

Varde Å var et af de vandløb, hvor der i 2016 blev genudsat flest af de 1.120 fangede laks, nemlig i alt 858.

længere vurderes nødvendigt.

Det forventes, at denne udvikling vil fortsætte i takt med, at effekten af habitatforbedrende tiltag slår igennem, hvorved der ikke længere er behov for udsætning af laks.

Hertil kommer, at vandløbsrestaureringer også har en umiddelbar gavnlig effekt på andre arter som f.eks. ørred, stalling og tre arter af lampretter. Laksen udnytter nye muligheder for passage, så snart det er muligt, og nyetablerede gydeplader tages ofte i brug i samme sæson, som de er etableret.

Laksebestanden i Gudenåen

Den oprindelige laksebestand i Gudenåen uddøde i forbindelse med opførelsen af Tangeværket i 1921. Gennem årtier er der udsat laks i Gudenåen, som er afkom af laks fra svenske, irske og skotske stammer, men siden 2012 er det alene laksestammen fra Storå i Vestjylland som blev anvendt til udsætning, oplyses det i den nyeste status.

Dette har bl.a. medført, at der nu bliver fanget større laks end tidligere. Det skyldes, at en relativ stor andel af gydebestanden i de oprindelig danske laksestam-

Gudenåen – Danmarks eneste flod.

Da Tangeværket blev bygget i 1921, uddøde den oprindelige laksebestand i Gudenåen.

mer med flere havår. Disse laks er derfor større, når de vender tilbage til vandløbene, sammenlignet med de udenlandske stammer, som tidligere blev sat ud.

Undersøgelser har vist at hvis Gudenåen igen skal have en selvproducerende laksebestand, er det nødvendigt, at både laks på vandring til gydebankerne og de nedtrækkende laksesmolts vandring til havet foregår uden at laksene skal igennem Tange Sø. Der er to muligheder for at opnå dette: Man kan fjerne Tange Sø og genskabe åen der, hvor søen ligger i dag – eller man kan føre Gudenåen uden om Tange Sø i et langt omløbsstryg, helst kombineret med etablering af gyde- og opvækstområder til erstatning for dem, der nu ligger på bunden af Tange Sø. En

fri passage med Tangeværket med etablering af naturlige gydestryg vil være til gavn for mere end 15 fiskearter, herunder bestandene af ål og havørreder, som også har store passageproblemer i forbindelse med Tange Sø og opstemningen ved Tangeværket.

I Gudenåen skal en løsning for laksen altså ses i sammenhæng med en løsning ved Tangeværket og Tange Sø. I tilfælde af at der bliver skabt passageforhold, som tilgodeser laksen i Gudenå, bør genopbygningen af en hjemmehørende laksebestand baseres på vestjyske laks, hedder det af den af DTU Aqua udarbejdede "Status for laksen og dens forvaltning i Danmark 2017".

Ny rapport om brakvandsgedder

Beskriver bl.a. den historiske baggrund for geddens tilbagegang

En fortsat bæredygtig udnyttelse af vore brakvandsgedder kræver detaljeret viden om deres biologi og bestandens tilstand. For at skabe et bedre videns grundlag har DTU Aqua udført flere undersøgelser og forsøg med brakvandsgedder gennem en årrække.

Eksempelvis er geddernes vandringer undersøgt i og omkring Stege Nor, og vi har undersøgt, ved hvilken saltholdighed æggene fra Stege Nor klækker bedst, fortæller biologerne Søren Berg og Lene Jakobsen, DTU Aqua i seneste "Nyt fra Fiskeplejen".

- Der er dog stadig meget vi ikke ved om brakvandsgeddernes adfærd og

bestandsudvikling og ikke mindst deres gydebiologi, hedder det fra de to forskere.

DTU Aqua har derfor samlet den tilgængelige danske og internationale viden om brakvandsgeddens biologi i rapporten **Brakvandsgedder i Danmark – viden og forvaltning.**

Rapporten beskriver desuden den historiske udvikling i bestandene af brakvandsgedder omkring Sydsjælland og øerne og beskriver de mulige årsager til at bestanden er gået tilbage.

Hent rapporten: Brakvandsgedder i Danmark – viden og forvaltning på www.fiskepleje.dk/nyheder/2018.

Brakvandsgedde fra Stege Nor.

Villy Søvnal forlanger Grindsted Å undersøgt

Det ligger fast, at der årligt siver 200 over kg. vinylklorid ud i åen

Villy Søvnal, medlem af Region Syddanmark stiller sig i front for at få fastslået hvor stor forureningen stadig er i Grindsted Å, efter at der er fastslået en forurening på over 200 kg. vinylklorid om året efter det gamle Grindstedværk. Samtidig er også startet en borgergruppe, der har til formål at presse på, for at få ryddet op Grindstedværket.

Sagen om forureningen under Grindsted efter Grindstedværket har på ny sat voldsom gang i debatten, efter at forskere fra Danmarks Tekniske Universitet (omtalt i sidste udgave af Ferskvandsfiskeribladet) præcist har kortlagt på hvilket sted en stor del af forureningen siver op i bl.a. åløbet. Der er siden holdt to borgermøder i Grindsted, og borgernes store og hidtil ubesvarede spørgsmål er, om der er hidtil

Villy Søvnal, medlem af Region Syddanmark: - SF vil stille forslag om en sundhedsundersøgelse af Grindsted.

ukendte sundhedsmæssige risici ved forureningen.

Villy Søvnal, der ved sidste valg blev medlem af Region Syddanmarks Sundhedsudvalg siger:

- Hvis det viser sig, at der er en overrepræsentation af dødelige sygdomme, er det ikke længere en diskussion om, hvornår der skal renses op, så er det nemlig et spørgsmål om at komme i gang meget hurtigt siger Villy Søvnal. Hvis der ikke er oplysninger nok i de eksisterende data, vil SF stille forslag om en sundhedsundersøgelse af Grindsted, siger Villy Søvnal til Jyske Vestkysten. Han mener ikke det må

være ret ukompliceret, at gennemgå de eksisterende data i de mange sundhedsregistre, der allerede findes.

Regionen er dog i forvejen i gang med en henvendelse til Styrelsen for Patient-sikkerhed vedrørende de nye fund ved Grindsted Å, og i den henvendelse bliver borgernes bekymringer også medtaget, siger regionsformand Stephanie Lose (V), og til det siger Villy Søvnal til Jyske Vestkysten, at man ikke kan efterlade en by med mange bekymrede borgere, uden at finde ud af, hvad der er op og ned på denne ubehagelige sag.

Fra dengang, da tonsvis af kemikalieaffald blev kørt ud i brønde med afløb under Grindsted Å.

Regionsformand Stefanie Lose: - Vi er i kontakt med Styrelsen for Patiensikkerhed.

Langt over grænseværdi

Der er åbenbart stor uenighed blandt videnskaben om forureningen i Grindsted Å, f.eks. siger Professor Poul Løgstrup fra DTU Miljø til TV SYD, at den nye forurening i Grindsted Å ubetinget er den største i Danmark. Selv på verdensplan er der tale om en meget stor forurening. Det er hans forskerhold, der står bag opdagelsen af den voldsomme forurening med 100 kg. vinylklorid, som hvert år strømmer ud i åløbet.

Vinylklorid er kræftfremkaldende. Der, hvor det siver ud i åen, er den tilladte udledningsgrænse overskredet 100 gange. Grænsen er 0,05 mikrogram per liter. Syv km. længere nede ad åen er grænsen overskredet 20 gange, dokumenterer Poul Løgstrup overfor TV SYD.

En anden professor fra Danmarks

Annoncepriser

1/1 side (131 x 192 mm).....	kr. 2.250,-
1/2 side (131 x 94 mm).....	kr. 1.400,-
1/3 side (131 x 60 mm).....	kr. 1.250,-
1/4 side (131 x 44 mm).....	kr. 1.000,-

Alle annoncepriser er inkl. 4-farver og ekskl. moms.

Annonceindleveringsfrist

Ferskvandsfiskeribladet udkommer

6 gange årligt.:

15. februar, 15. april, 15. juni, 15. august,
15. oktober og 15. december.

Sidste frist for rettidig indlevering af annoncer, er den 20. i måneden før udgivelse.

Al henvendelse vedr. annoncer rettes til:

Pia Lund Hasselgren
Rabøl A/S
Søndergården 8
9640 Farsø
Tlf. 98 63 10 61
e-mail: ferskvand@rabol.dk

Forureningen i Grindsted er oppe på verdensplan, siger en professor, mens en anden fastslår, at der overhovedet ikke er nogen grund til frygt for mennesker, fordi der siver 100 kg. kræftfremkaldende vinylklorid ud i åløbet over et helt år.

Tekniske Universitet, Anders Baun, siger til Jyske Vestkysten, at mennesker ikke bør frygte forureningen. Stoffet vinylklorid er godt nok kræftfremkaldende at indtage, men gør det ikke farligt hverken at opholde sig ved eller gå langs åen, da det er opløst i vandet og ikke i gasform, lyder det fra Anders Baun, professor på Danmarks Tekniske Universitet (DTU)

Han nævner, at der er en potentiel risiko, hvis man er gået i åen nedstrøms

for forureningsstedet. Så langt nede som otte kilometer har man målt overskridelser op til 100 gange af grænseværdien for vinylklorid i vandet.

Selvom der siver over 100 kg. forurening i form af stoffet vinylklorid ud i Grindsted Å hvert år, er der ingen grund til panik, siger han til Jyske Vestkysten.

“Lasses rugekasser” er nu aktive på Sjælland

I samarbejde med Københavns Universitet er de første sjællandske Havørreder er nu ved at blive klækket i rugekasser i Tude Å

Gennem snart mange år har der hersket en strid mellem nogle jyske ildsjæle af “rugekasse”-tilhængere og ledende biologer på DTU Aqua, som i allerhøjeste grad fraråder brugen af

rugekasser – eller “klækkekasser”, som den kunstige gydekasse bliver kaldt på Sjælland.

Det var et besøg hos nu afdøde Lasse Mikaelen i Hagebro ved Karup Å i Jyl-

De to Sorø-lystfiskere, Leif Møller og Jørgen Tybrid, med deres første klækkekasse i Tude Å.

Lasse Mikaelson, der har kæmpet meget for at få anerkendt "rugekassen" i Danmark. Her er han i heftig debat med daværende fiskeriminister Dan Jørgensen på et temamøde i Vejle i 2014, netop om anvendelse af "rugekassen" i Danmark.

land, der førte klækkemetoden herfra til det sjællandske, hvor sportsfiskerne Leif Møller og Jørgen Tybrind fra Sorø i samarbejde med Københavns Universitet, fik sat det spændende projekt i gang. Med godt resultat er de første æg blevet klækket til små bækørreder.

Det er sket i Tude Å på et rimeligt ukendt sted, og det ligger foreløbig helt fast, at resultatet bliver en god forbedring af ørredbestanden i Tude Å, men der er langt igen, før de små fisk, der er kommet ud af rugekasserne her i foråret 2018 kan vende tilbage til Tude Å som havørreder – efter et længere ophold i det store hav.

Det er imidlertid ikke så ligetil, at sætte rugekasser ud i vore vandløb, ja, i virkeligheden er det forbudt, og det er Fiskerikontrollen og det er kun de offentlige fiskerimyndigheder der kan give dispensation, og det er på den baggrund den efterhånden ret store organisation "Logen til Havørredens Ve og Vel" er sluppet igennem med at sætte ynglekasser ud, bl.a. med henblik på f.eks. at give 10. klasser eller efterskoleelever særlige biologitimer ved at følge tilblivelsen af nye ørreder i rugekasser.

Der kan også gives særlige tilladelse, når rugekasser benyttes i et forskningsprojekt, og skal f.eks. kontrolleres af DTU Aqua, Århus eller andet anerkendt uni-

versitet – eller som det nu foregår i Tude Å ved Sorø i et projekt, hvor Københavns Universitet og med videnskabelig medarbejder og fiskeekspert Henrik Carl som projektleder.

Han siger til DR P4 Sjælland, at de i alt 9 klækkekasser, der er sat ud i Tude Å, rummer 2.500-2.700 æg. Projektet vil strække sig over flere år. I første omgang er målet at belyse, om metoden med klækkeklasser virker.

Men det ser lovende ud, og hvis det bliver en succes, kan det måske udbredes til andre sjællandsske vandløb – og så kan det for alvor få stor effekt, siger Henrik Carl.

Han peger på, at det måske kan være

en metode, der delvis kan erstatte den nuværende produktion af udsætningsfisk, hvor sjællandske ørredæg transporteres til jyske dambrug for at blive klækket og opdrættet, før de små fisk transporteres tilbage til Sjælland og sættes ud.

Fiskeriminister Karen Ellemann(V) arbejder i øjeblikket på en ny bekendtgørelse om fiskeriet og bedre beskyttelse af fiskebestandene på Sjælland.

- Hvis lokale ildsjæle kan skabe større ørredbestande, kan det være til fordel for naturen og lystfiskerne, men det kan måske også skabe øget turisme, så der er også et økonomisk perspektiv, siger Henrik Carl.

Leder af rugekasse-projektet i Tude Å, Henrik Carl fra Københavns Universitet med en sjælden Guldgræskarpe fra Knuthenborg Safaripark på Lolland.

Leif Møller – lystfiskeren og ildsjælen, der fik rugekassen til Sjælland – foreløbig med et godt resultat til følge.

Foto fra Ferskvandsfiskeriforeningens arkiv, hvor Lasse Mikaelson fortæller medlemmer af Hering Sportsfiskerforening om ideen bag anvendelse af rugekasser.

Laksekvoter for 2018 er fastlagt

I tre vandløb er kvoterne højere end sidste år

Laksekvoterne for de otte store vestjyske laksevandløb er nu fastlagt. I fem vandløb er kvoterne blevet uændret i forhold til sidste år, mens kvoterne i de tre andre vandløb er sat lidt op i forhold til 2017.

For de otte vestjyske vandløb Storå, Skjern Å, Varde Å, Sneum Å, Ribe Å, Kongeå, Brede Å og Vidå udarbejder DTU Aqua hvert år den biologiske rådgivning, som grundlaget for de laksekvoter, som Fiskeristyrelsen fastsætter, og nu er kvoterne for sæsonen 2018 altså klar.

Laksen er fredet i de større vestjyske vandløb, men Fiskeristyrelsen kan give

dispensation til, at der må hjemtages en mindre del af årets lakseopgang.

I den biologiske rådgivning indgår der mange parametre såsom undersøgelser af bestandenes størrelse, udtræk ad smolt fra åen til havet og andelen af grilse (små laks) i opgangen. Desuden indgår vurderingen af miljøfaktorer og indsatser, som kan påvirke bestandene i op- og eller nedgående retning. Den endelige kvoteberegning viser, at kvoterne er de samme som i 2017 i Storå, Skjern Å, Varde Å, Sneum Å og Kongeåen. Ribe Å, Brede Å og Vidå har stigende kvoter.

Kort Nyt

Kold sæsonstart for lystfiskerne

Der 1. marts indledtes sæsonen for ørredfiskeri ved Karup Å, men det blev ikke den forårsoplevelse, lystfiskerne ved det herlige vandløb havde set hen til. Derfor havde mange lystfiskere da også valgt at lade snøre og stang blive ubenyttet for i stedet at deltage i det årlige arrangement for lystfiskere i Vridsted. Her stod menuen som altid på gule ærter i mere lune omgivelser. 1. marts er en "hellig" dag for lystfiskerne ved Karup Å, og alt hvad der er af traditioner ved det, holder vi i hævd, siger Helge Jakobsen, der er formand for Lystfiskerforeningen for Skive og Omegn til TV Midtvest. Det er tilladt at fiske i Karup Å til og med 1. oktober.

Pengene er givet godt ud til sunde vandløb

Ifølge nye beregninger fra DTU Aqua vil kommuner og staten få penge, der anvendes til at forbedre sundhedstilstanden i vandløb, mindst 15 gange igen skriver TVSyd. Der er tale om penge som lystfiskere for eksempel bruger på udstyr, overnatninger og transporter.

Det er en nyhed, man er glad for at høre hos Danmarks Sportsfiskerforbund.

Kaare Manniche Ebert: - Vi er meget overraskede og begejstrede over, at vi nu kan dokumentere eller sandsynliggøre, at vandløbene er så meget værd.

-Vi har altid vidst, at vandløbene havde en vis værdi, men vi er meget overraskede og begejstrede for, at vi nu kan dokumentere eller sandsynliggøre, at vandløbene er så meget værd, siger Kaare Manniche Ebert, der er biolog i Danmarks Sportsfiskerforbund.

Hos DTU Aqua understreger vicedirektør Anders Koed, at man kan være sikker på de nye beregninger. I visse tilfælde kan den samfundsøkonomiske værdi være helt op til 37 gange de penge, man bruger på at restaurere vandløbene.

I Syd- og Sønderjylland fungerer vandløbene allerede rigtig godt, fortæller Kaare Manniche Ebert.

- Vi har masser af små vandløb, der producerer sindssygt mange havørreder, men der er stadig vandløb, der kan blive forbedret, og hvor man kan gøre en forskel, siger han.

Ulovlige garn for 60.000 kroner i Langelandsbæltet

Fiskerikontrollen har i Langelandsbæltet fem sømil syd for Spodsbjerg afsløret et omfattende ulovligt fiskeri. Der var tale om i alt 6 km. garn, som repræsenterede en værdi af

"Havternen" i havn med en del af de ulovlige garn på dækket.

ca. 60.000 kr. Garnene blev opdaget efter en anmeldelse og mandskabet på kontrolskibet "Havternen" nåede at bjerge ikke mindre end 6 km. ulovlige garn, hvoraf de fleste garn lå på 30 meters dybde.

Der er tale om en usædvanlig stor fangst, skriver fiskeristyrelsen i en pressemeddelelse, og så oplyses det også, at den store fangst af ulovlige garn kun var afmærket med to plastik-dunke, som overhovedet ikke var forsynet med nogen form for ejeridentifikation, og det ulovlige fiskeri har åbenbar noget gøre med, at der netop nu er fiskestop efter torsk i Vestlige Østersø.

Ingen forbedring af miljøet i 10 år

- I de sidste 10 år er der ikke sket nogen fremgang for vandmiljøet i Danmark. Det er den kendsgerning fra landets førende forskere, som Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg skal forholde sig om kort tid, når de orienteres om helt nye undersøgelser fra Aarhus Universitet.

Undersøgelserne er en bombe under de tal, som politikere og forskere ellers i et helt årti har stølet blindt på, fortæller Politiken.

Tallene fra Aarhus Universitet slår nemlig fast, at målingerne, som vandplanerne og den omstridte Landbrugspakke fra 2016 bygger på, har været markant for lave.

"Hvor vi troede, at vi havde opnået god økologisk tilstand i bl.a. Kattegat og de åbne farvande, så ryger vurderingen nu sandsynlig tilbage på "ikke god økologisk tilstand", siger en af forskerne bag de nye rapporter, professor Jacob Carstensen fra Institut for Bioscience ved Aarhus Universitet.

Alt til dambrug hav- og ålebrug

klækkedstve
transport og
iltfo
foder
fug
alup
balje
spande
handsker

Udlevering af varer:

Mandag-torsdag: 14.00-16.00
Fredag: 14.00-15.00

Alt i plastrør og slanger
og tilhørende fittings

*Vi er med til
at sikre bredden*

Vestermarken 3 • 8765 Klovborg
Tlf. 70 23 12 18 • Fax. 76 59 50 20
mail@midtjysk-akva.dk
Se netbutikken på: www.midtjysk-akva.dk

Midtjysk Akva

FERSKVANDSFISKERIBLADET

REDAKTION

Henning Nielsen
Halsebyvej 30, 4220 Korsør, Tlf. 5838 7225
henviol30@gmail.com

INDLEVERINGSFRISTER

Indlevering af redaktionelt stof og annoncer til næste
blad skal ske senest **20. maj 2018**

TRYK

Rabøl A/S
Søndergården 8, 9640 Farsø, Tlf. 9863 1061

Annoncer:

Henvendelse vedr. annoncer til
Pia Lund Hasselgren
Rabøl A/S . Tlf. 9863 1061
e-mail: ferskvand@rabol.dk

Stof til bladet indsendes til redaktionen som e-mail,
på diskette eller CD-ROM. Bladet påtager sig intet
erstatningsansvar som følge af trykfejl i annoncer.
Bladets artikler udtrykker ikke nødvendigvis
foreningens officielle politik.

FORSIDEFOTO: Foråret har været længe undervejs, men
nu ser det ud til at komme. Her ved et tilløb til Åmose
Å ved Strids Mølle, hvor solen for alvor demonstrerer
sin styrke på det gamle stemmeværk.
Foto: Henning Nielsen.

B

DANMARK

PP

FERSKVANDSFISKERIBLADET

N.P. Danmarksvej 79
8732 Hovedgård

